

# අරමුදල් කළමනාකරුගේ වාර්තාව හිමිකම් අරමුදල

හිතවත් ආයෝජකතුමනි,

**2023 සැප්තැම්බර් 30** දිනෙන් අවසන් වූ කාලසීමාව සඳහා **CT CLSA** හිමිකම් අරමුදලේ අර්ධ වාර්ෂික වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳව අප සතුටු වන්නෙමු.

ආර්ථික සමාලෝචනය සහ ඉදිරි දැක්ම

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය පසුගිය වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ  $-7.4\%^1$  පහත වැටීමට සාපේක්ෂව 2023 දෙවන කාර්තුවෙහි  $-3.1\%^1$  කින් හැකිලී ගියේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2023 වර්ෂයේ පළමු භාගයේදී ආර්ථිකය  $-7.9\%$  කින් හැකිලී ගියේය. 2023 දෙවන කාර්තුව තුළ, කාර්මික සහ සේවා අංශ පිළිවෙලින්  $-11.5\%^1$  සහ  $-0.8\%$  ලෙස හැකිලීම් දැකගත හැකි වූ අතර කෘෂිකර්ම අංශය  $+3.6\%^1$  ධනාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2023 මාර්තු මාසයේදී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (IMF) කාර්ය මණ්ඩල වාර්තාවට අනුව, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2024 වර්ෂයේ අග වන විට  $+1.5\%$  ක වර්ධනයක් වාර්තා කිරීමට පූර්වයෙන්, 2023 වර්ෂයේදී දී  $-3.0\%$  හි හැකිලීමක් අපේක්ෂා කරයි. කෘෂිකාර්මික අංශයේ වර්ධනය, සංචාරක ඉපයීම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ අඩු මූලික බලපෑම මගින් 2023 දෙවන භාගයේදී ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් වනු ඇතැයි අප අපේක්ෂා කරන්නෙමු. එපමණක් නොව, ප්‍රතිපත්තිමය පොලී අනුපාත ලිහිල් කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග සහ ප්‍රතිපත්තිමය පොලී අනුපාත පහත වැටීමට ප්‍රතිචාර වශයෙන් වෙළෙඳපොළ ණය අනුපාත පහත වැටීම, මධ්‍ය කාලීනව පුද්ගලික ණය ප්‍රමුඛ පරිභෝජනය සහ ආයෝජන සඳහා වන ඉල්ලුම ක්‍රමයෙන් වැඩි කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. පසුගිය ආසන්න කාලසීමාව වෙළෙඳ භාණ්ඩ අපනයන අංශය සඳහා දැඩි අභියෝගාත්මක තත්ත්වයක් දැකගත හැකි වූ අතර, විදේශගත ශ්‍රී ලාංකික ශ්‍රමිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ස්ථාවර සහ වර්ධනය වෙමින් පැවතීම බාහිර අංශයට සහාය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එපමණක් නොව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වෙතින් අරමුදල්වල දෙවන වාර්තය ලැබීම (එහි මණ්ඩලය විසින් වැඩසටහනේ පළමු සමාලෝචනය සාර්ථකව නිම කිරීමෙන් අනතුරුව) සහ අනෙකුත් බහුපාර්ශ්වික ණය දෙන හවුල්කරුවන්ගේ සහාය මගින් 2023 අගදී මුදල් ඒකකයේ යම් අවාසිදායක පීඩනයක් සමනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

2023 ජූනි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාත පහළ දමමින්, සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය ලිහිල් කිරීම ආරම්භ කළේය. උදාහරණ ලෙස, මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR) පිළිවෙලින්  $13.00\%^2$  සහ  $14.00\%^2$  අගයක් ගැනීම පෙන්වා දිය හැකිය. ඉන් අනතුරුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ජුලි සහ ඔක්තෝබර් මාසවල පැවති මුදල් ප්‍රතිපත්ති රැස්වීම් වලදී පදනම් පොලී අනුපාත ඒකක 300 කින් තවදුරටත් අඩු කරන ලදී. මූල්‍ය මණ්ඩලයේ අදහස වූයේ උද්ධමනය ඉලක්කගත පරාසය කරා උද්ධමන මාවතක ගමන් කරන අතර පුද්ගලික ණය ප්‍රවාහ ඉහළ යාම හරහා ආර්ථිකයේ ප්‍රබෝධයක් ඇති කිරීම සඳහා මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමක් අවශ්‍ය බවයි.

2023 සැප්තැම්බර් මාසය අවසන් වන විට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රතිලාභ සටහන් වූයේ මාස 3, මාස 6 සහ මාස 12 සඳහා පිළිවෙළින් 17.42%<sup>3</sup>, 15.13%<sup>3</sup> සහ 13.30%<sup>3</sup> ලෙසය. රජයේ සුරැකුම්පත් ආදායම් පහළයාම අනුව යමින් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත ද පහළට ගමන් කිරීමක් පෙන්නුම් කරමින් සැප්තැම්බර් මාසයේදී, මූල්‍ය කොන්දේසි සහ බැංකු අංශයේ ද්‍රවශීලතාවයේ දියුණුවක් මධ්‍යයේ ණය අනුපාතය (AWPLR) 14.67%<sup>4</sup> ලෙස සටහන් විය.

<sup>1</sup> Department of Census and Statistics, National Accounts 2023Q2

<sup>2</sup> [https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb\\_documents/press/pr/press\\_20230601\\_Monetary\\_Policy\\_Review\\_No\\_4\\_2023\\_e1.pdf](https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/press/pr/press_20230601_Monetary_Policy_Review_No_4_2023_e1.pdf)

<sup>3</sup> [https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb\\_documents/press/pr/press\\_20230926\\_treasury\\_bill\\_auction\\_held\\_on\\_26\\_september\\_2023\\_e.pdf](https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/press/pr/press_20230926_treasury_bill_auction_held_on_26_september_2023_e.pdf)

<sup>4</sup> [https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb\\_documents/statistics/wei/WEI\\_20230927\\_e.pdf](https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/statistics/wei/WEI_20230927_e.pdf)

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (CCPI) මගින් මනිනු ලබන ලක්ෂ්‍ය උද්ධමනය 2023 සැප්තැම්බර් වන විට 1.3%<sup>5</sup> ට ළඟා විය. වාර්ෂික ආහාර උද්ධමනය -5.2%<sup>6</sup> දක්වා අඩු වී ඇති අතර ආහාර නොවන උද්ධමනය වසර තුළ 4.7%<sup>6</sup> කින් වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කළේය. එම වැඩිවීමට ප්‍රධාන ලෙස බලපෑම් කරන ලද්දේ නිවාස, ජලය, විදුලිය, ගෘහි සහ වෙනත්, සහ ඇඳුම් පැළඳුම් සහ පාවහන් යන නිෂ්පාදන මිල ඉහළයාමයි. මේ අතර, ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (NCPI) මගින් මනිනු ලබන උද්ධමනය 2023 සැප්තැම්බර් වන විට ලක්ෂ්‍ය පදනම මත 0.8%<sup>7</sup> කට ආසන්න විය. කෙසේ වෙතත්, කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය මගින් මනිනු ලබන ශීර්ෂ උද්ධමනය ඉලක්කගත පරාසයට වඩා පහළ මට්ටමක පැවතිණි. ගෝලීය බලශක්ති මිල ගණන් සම්බන්ධයෙන් පවතින අවිනිශ්චිතතාවය සහ අනෙකුත් භාණ්ඩ/සේවා මිල කෙරෙහි එහි අතීත බලපෑම සැලකිල්ලට ගෙන, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, මුදල් මණ්ඩලය එහි ඉලක්කගත පරාසයට වඩා ආසන්න කාලසීමාවකදී උද්ධමනය ඉක්මවා යාමේ හැකියාව පිළිගනී.

මේ අතර, ඇමරිකානු ඩොලර් බිලියන 1.4 වන චීන මහජන බැංකුවේ ණය පහසුකම ඇතුළුව, 2023 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට දළ නිල සංචිතය ඇමරිකානු ඩොලර් බිලියන 3.5<sup>8</sup> ලෙස ඇස්තමේන්තු කරන ලදී. එම ණය මුදල භාවිතයේ දී කොන්දේසි වලට ද යටත් වේ. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සහ අනෙකුත් බහුපාර්ශ්වික ණය දෙන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ නව අරමුදල් මගින් ශ්‍රී ලංකා රුපියල නුදුරු කාලයේදී ස්ථාවරව පවතිනු ඇතැයි අපි අපේක්ෂා කරන්නෙමු. කෙසේ වෙතත්, මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම, ආනයන පාලනය ලිහිල් කිරීම සහ විදේශ ණය සේවා නැවත ආරම්භ කිරීම මගින් ශ්‍රී ලංකා රුපියල වෙත පීඩනයක් එල්ල වීමක් අපේක්ෂා කෙරේ. 2023 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකා රුපියල ඇමරිකානු ඩොලරයට රු.324.5 ක් ලෙසත් වාර්ෂික පදනම මත +10.6% කින් ඉහළ ගියේය.

## වෙළෙඳපොළ සමාලෝචනය

සළකා බලන වර්ෂයේ සිට අද දක්වා , සියලු කොටස් මිල දර්ශකය (ASPI) +33.5% වැඩි වී ඇති අතර එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 (S&P SL20) දර්ශකය +21.3% කින් වැඩි වී ඇත. 2023 මාර්තු මාසයේ දී විස්තීර්ණ අරමුදල් පහසුකම් ලබාදීමේ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (IMF) මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඇතිව, මූලිකව, ආයෝජකයින්ගේ හැසිරීම් රටාවේ වෙනසක් වෙළෙඳපොළ තුළින් දැකගත හැකිවිය. 2023 ජූනි මාසයේදී මුදල් ලිහිල් කිරීමේ වක්‍රය ආරම්භ කිරීම සහ එම මාසය

අවසානයේ දේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ පරාමිතීන් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම මෙයට පසුව සිදු විය. පොලී අනුපාත සාමාන්‍යකරණය වීම සහ කොටස් අවතක්සේරු වීම් යන මෙම සිදුවීම් දෙකම ආයෝජකයින්ගේ සහභාගීත්වය තවදුරටත් ඉහළ නංවන ලදී.

දේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීමෙන් පසුව, ආයෝජකයින් බැංකු සහ මූල්‍ය සමාගම් වෙත යොමුවීමක් දැකගත හැකි විය. සංචාරක පැමිණීම වල ස්ථාවර දියුණුවක් සහ අඩුවන පොලී අනුපාත වාතාවරණය සංචාරක/පරිභෝජන සම්බන්ධ අංශ වෙත ආයෝජකයන්ගේ අවධානය යොමු කළේය.

5 ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, CCPI හි වලනයන්, පිටුව. 01

6 ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ආහාර සහ ආහාර නොවන උද්ධමනය, පිටුව. 01

7 ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, NCPI හි ව්‍යාපාර, පිටුව. 01

8 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, සතිපතා ආර්ථික දර්ශක - ඔක්. 27, පිටුව. 15

## අරමුදල් කාර්ය සාධනය

**2023 සැප්තැම්බර් දක්වා මාස හය තුළ, CT CLSA කොටස් අරමුදල, ASPI සහ S&P SL20 අභිබවා +27.0%** කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර එය පිළිවෙලින් **+21.9%** සහ **+19.2%** කින් වැඩි විය. තිරසාර ඉපැයීම් සහ නිදහස් මුදල් ප්‍රවාහ උත්පාදනය සහිත මූලික වශයෙන් ශක්තිමත්, අඩු තක්සේරු කළ, ද්‍රවශීල අංශ කෙරෙහි අරමුදල අඛණ්ඩව අවධානය යොමු කළේය. **2023 සැප්තැම්බර් 30** වන විට අරමුදලේ කොටස්වල වටිනාකම මිලය 299 ලෙස පැවතුනි. සමාලෝචනයට ලක්වන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී, අරමුදල ඓතිහාසික වශයෙන් අඩු තක්සේරු කිරීම් දක්ණට ලැබුණු බැංකු අංශය වෙත එහි ආයෝජන වැඩි කළ අතර 2023 අවසන් භාගයෙහි ඉපැයීම් ප්‍රකෘතිමත් වීමේ සම්භාවිතාව සැලකිල්ලට ගනිමින්, “ප්‍රාග්ධනය භාණ්ඩ , කල්පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ සහ ඇඟළුම් යන තෝරාගත් අංශ වෙත යොමුවීම ඉහළ බෙදා හැරීමක් ලදී. අරමුදල සාධාරණ ලෙස මිල තීරණය වී ඇති සහ තිරසාර ලෙස ශක්තිමත් ඉපැයීම්/නිදහස් මුදල් ප්‍රවාහ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන සමාගම්වල දිගටම ආයෝජනය කරයි.

**CT CLSA කොටස් අරමුදල් කාර්ය සාධනය සහ ASPI සහ S&PSL20 දර්ශකවල තත්ත්වයන් ; 2023 මාර්තු - 2023 සැප්තැම්බර්**

|                            | මාස 1 (%) | මාස 3 (%) | මාස 6 (%) |
|----------------------------|-----------|-----------|-----------|
| හිමිකම් අරමුදල             | 2.3       | 22.2      | 27.0      |
| සියළු කොටස් මිල දර්ශකය     | 2.0       | 20.0      | 21.9      |
| එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 | 2.1       | 17.8      | 19.2      |

## ඉදිරි දැක්ම

උද්ධමනය පහළ තනි ඉලක්කම් මට්ටමට ළඟා වීමත් සමඟ ආර්ථිකය ස්ථාවර වීමේ ලකුණු පෙන්නුම් කළේය. මේ අතර, **2022** දී ජනගහනය මුහුණ දෙන ලද උග්‍ර හිඟයත් සහ සැපයුම් අංශයේ බාධක පුළුල් ලෙස විසඳනු ලැබීය. සංචාරක ඉපයීම් සහ සේවක ප්‍රේෂණ වැනි ප්‍රධාන විදේශ විනිමය ප්‍රභවයන් යථා තත්ත්වයට පත් වී ඇති අතර විදේශ මුදල් සංචිත ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ගනු ලැබූ ආනයන සීමා ක්‍රමයෙන් ඉවත් වෙමින් පවතී. **IMF** වැඩසටහනේ පළමු සමාලෝචනය සම්පූර්ණ කිරීමේ ප්‍රගතියක් අත්කර ගෙන ඇති අතර එය අවසාන විසඳුම වන ගෝලීය ණය දෙන්නාගෙන් නව අරමුදල් රැස්කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එපමණක් නොව, රටේ විදේශ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම පිළිබඳ එකඟතාවකට පැමිණීම සඳහා ද්විපාර්ශ්වික සහ පෞද්ගලික ණය හිමියන් සමඟ සාකච්ඡා පවත්වමින් සිටියි. උද්ධමනය අඩු කිරීම සහ දේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම දැන් සම්පූර්ණ වීමත් සමඟ වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත වාර්තාගත ඉහළ මට්ටම්වලින් පහත වැටී තිබේ. පොලී අනුපාත තවදුරටත් පහළට ගමන් කරමින් තිබෙන නිසා , දේශීය අරමුදල්, කොටස් සහ සාංගමික ණය වෙත ගලා යනු ඇතැයි අප අපේක්ෂා කරමු. ඉහළ ප්‍රකෘතිමත්වීම් සහ මූල්‍ය පිරිවැය පිඩනය අඩුවීමත් සමඟ ඉදිරි කාර්තුවලදී ශක්තිමත් ලාභයක් වාර්තා කරන සමාගම්වල කොටස්වලින් තවදුරටත් ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂා කළ හැකිවේ. එපමණක් නොව, කලාපීය වෙළෙඳපොළවල් හා සැසඳීමේ දී දේශීය කොටස්වල ආකර්ශනීය තක්සේරු කිරීම් සහ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ සාපේක්ෂ ස්ථාවර මට්ටමක් පෙන්නුම් කිරීම විදේශ අරමුදල් ප්‍රවාහයන් පොළඹවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

අපගේ ඉදිරි දැක්මට අනුව, පොලී අනුපාත ලිහිල් කිරීම, ආර්ථික පරිසරයේ ප්‍රකෘතිය/සමාගම් ලාභදායීත්වය, ආකර්ශනීය තක්සේරු කිරීම් සහ බදු කාර්යක්ෂම වත්කම් පන්තියක් ලෙස කොටස් හිමිකාරීත්වය මගින් ඉදිරි මාස 12-18 තුළ කොටස් අභිබවා යාමක් අපේක්ෂා කෙරේ. ඉහළ අගයක් සහිතව ප්‍රති-ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ප්‍රතිලාභ ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා, මධ්‍ය කාලීන ඉපයීම් වර්ධනය සඳහා ශක්තිමත් මූලධර්ම සහ විභවයන් ප්‍රදර්ශනය කරන තෝරාගත් සමාගම් ලයිස්තුවක් මත අපගේ ආයෝජන යොමු කරන අතරම, අප කොටස් මත වැඩි බරක් තබා සිටින්නෙමු.